

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/14/2017
Identifikačné číslo spisu:	5107226342
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5107226342.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. S., bývajúcej v D., 2/ Ing. V. F., bývajúcej v D., 3/ JUDr. F. S., bývajúceho v D., proti žalovaným 1/ Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, 2/ Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 31 C 380/2007, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. marca 2016 sp.zn. 6 Co 782/2014, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (v poradí druhým) z 27. novembra 2013 č.k. 31 C 380/2007-378 vo výroku I. uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.638,82 € v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. žalobu voči žalovanej 1/ zamietol s tým, že rozhodnutie o trovách konania si ponechal na samostatné rozhodnutie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1 a 2, § 101 Občianskeho zákonníka. Poukázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 19. apríla 2011 sp.zn. 6 Co 334/2009-218, ktorým bol predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, v ktorom odvolací súd vyslovil záver, že odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky v predmetnej veci možno považovať za zásah do práva na súkromie fyzickej osoby, pričom súčasťou práva na súkromie je nepochybne aj dôvernosť obsahu informácií šírených prostredníctvom telekomunikačnej siete, a to nielen vo verbálnej forme, ale aj vo forme zasielaných písomných alebo obrazových správ. A teda odpočúvanie telefonických hovorov je zásahom do práva na súkromie podľa čl. 22 ods. 2 Ústavy SR, ako aj podľa čl. 13 Listiny základných práv a slobôd, kde je to výslovne deklarované. Poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (Klass a ostatní c/a Spolková republika Nemecko, Anann c/a Švajčiarsko, Huring c/a Francúzsko). Mal za to, že konanie „policajného orgánu“, ktorý novinárke zašle prepis záznamu telefonického hovoru, v ktorom bol účastníkom aj

žalobca, nemožno kvalifikovať inak ako konanie, ktoré vykazuje znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť žalobcovi ujmu. Dospel k záveru, že nebolo povinnosťou žalobcu preukazovať, že neprávny zásah žalovaných pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti, pretože do súkromia žalobcu bolo zasiahnuté nielen odpočúvaním aj jeho rozhovorov s JUDr. W., ale osobitne zverejnením prepisu rozhovorov novinárke D. B.. K posúdeniu žalovanými vznesenej námietky premlčania odvolací súd v zrušujúcom uznesení konštatoval, že je potrebné poskytnúť ochranu základným právam žalobcu, aplikáciou ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a posúdiť túto vznesenú námietku ako nemravnú. Poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. februára 2009 č.k. I. ÚS 117/17-33. Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania a v súlade s právnym názorom krajského súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení rozhodol, že neoprávneným odposluchom telefonických hovorov, ktorých účastníkom bol aj samotný žalobca, došlo k neoprávnenému zásahu do základného práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti, a to konkrétne neoprávnenému zásahu do jeho základného práva na ochranu súkromia, na základe čoho sú splnené podmienky na poskytnutie ochrany jeho práv v súlade s § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd zároveň dospel k záveru, že návrh žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je opodstatnený, pričom vzhľadom na všetky okolnosti prípadu považoval morálne zadost'účinenie za nepostačujúce, keď považoval za dôvodné priznať žalobcovi zadost'účinenie v peniazoch. Konštatoval, že od doby odpočúvania telefonických hovorov žalobcu prešla dlhšia doba a vzhľadom na uplynutie tohto časového úseku iná forma zadost'účinenia ako peňažná už neprichádza do úvahy, pretože iný prostriedok nápravy smerujúci k odstráneniu závažného stavu už v danom čase nie je možný. Za osobitne významnú skutočnosť odôvodňujúcu priznanie peňažného zadost'účinenia považoval to, že nezákonného zásahu sa dopustili štátne orgány, ktoré majú byť garantom zákonnosti a princípov právneho štátu, pričom pre ne platí ústavný imperatív konať iba na základe ústavy a v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (článok 2 Ústavy SR). V danom prípade sa štátne orgány týmto ústavným imperatívom neriadili, keď na základe nezákonných rozhodnutí došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Nezákonný zásah vyvolal u žalobcu pocit ohrozenia, neistoty a nedôvery voči inštitúciám štátu a nie je odstrániteľný uvedením do predošlého stavu. Výšku peňažného zadost'účinenia považoval súd za primeranú následku, ktorý nastal v osobnostnej sfére žalobcu. V súvislosti s výškou peňažného zadost'účinenia poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných veciach, v ktorých žalobcovia boli v obdobnom postavení ako žalobca v tomto konaní, boli taktiež nezákonne odpočúvané ich telefonické rozhovory s JUDr. W. W. a bola im priznaná nemajetková ujma (rozsudok OS Čadca v konaní vedenom pod sp.zn. 6 C 83/2007, rozsudky OS Žilina v konaniach vedených pod sp.zn. 16 C 205/2008, 8 C 345/2007, 13 C 354/2007). Pri určení pasívnej legitimácie žalovaného súd prvej inštancie vychádzal z toho, že pôvodcom neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti je štát, pričom z hľadiska záveru o pasívnej legitimácii štátu vo vzťahu k uplatnenému nároku nie je podstatné prostredníctvom ktorého ústredného orgánu sa dopustil neoprávneného zásahu, prípadne jemu podliehajúcich zložiek a ani to prostredníctvom ktorého ústredného orgánu štátnej správy v sporovom konaní vystupoval. V súlade s názorom odvolacieho súdu poskytol ochranu základným právam žalobcu aplikáciou ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď námietku premlčania vznesenú žalovanými 1/ a 2/ posúdil ako nemravnú. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná 2/.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 29. marca 2016 sp.zn. 6 Co 782/2014 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bola žalovanej 2/ uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.638,82 € v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku, potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) ako vecne správny. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach odkázal. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. naplnené neboli. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a náležite zistil skutkový stav. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 132 O.s.p. a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie. Zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dospel k záveru, že žalovanou 2/ uvádzané námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia, keď žalovaná 2/ argumentovala okolnosťami, ktoré už uvádzala v konaní pred súdom prvej inštancie, a s ktorými sa okresný súd náležite vysporiadal. Odvolací súd však považoval za

potrebné uviesť, že štátny orgán nemôže do výkonu práva (podľa čl. 22 ústavy, čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) zasahovať, okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzaniu nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, alebo ochrany práv a slobôd iných. Poukázal na judikatúru ESĽP (Lambert c/a Francúzsko, Contreras c/a Španielsko, Klass a ostatní c/a Spolková republika Nemecko, Amann c/a Švajčiarsko, Huvig c/a Francúzsko), podľa ktorej telefonické hovory a ich odpočúvanie predstavujú zásah štátnych orgánov do práva na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie. Pritom nejde o zásah do práva na súkromie iba u držiteľa odpočúvanej telefónnej linky, ale táto ochrana platí aj osobám, ktoré sú z tejto linky volané, resp. na ktorú volajú. Skutočnosť, že základné právo na súkromie nezákonným odpočúvaním telefonických hovorov (ktorých účastníkom bol aj žalobca) bolo porušené, bola potvrdená Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 117/07-33 zo 4. februára 2009, v ktorom Ústavný súd skonštatoval porušenie čl. 8 Dohovoru. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že štát nelegitímnym odpočúvaním zasiahol aj do základného práva žalobcu na jeho súkromie. Základ nároku žalobcu považoval za dôvodný podľa § 11 a nasl. OZ. Taktiež za dôvodný považoval aj nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ, pretože následky nelegitímneho zásahu štátnych orgánov do základného práva žalobcu na súkromie už nemožno v súčasnej dobe odstrániť, ani inak reparaovať. Odvolací súd sa stotožnil aj s výškou tejto náhrady s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že v rovnakej výške boli priznané nemajetkové ujmy ďalším fyzickým osobám v obdobnom rozsahu nelegitímneho odpočúvania telefónnej linky JUDr. W. W.. Za nedôvodnú považoval aj námietku žalovanej 2/, že žalobca nepreukázal neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv. Zároveň zdôraznil, že pôvodcom neoprávneného zásahu do základného práva žalobcu na súkromie je štát (Slovenská republika), ktorý žalobcovi zodpovedá podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ a § 21 OZ. Pokiaľ v predmetnom spore za štát konalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, tento orgán bol správne žalobcom označený ako žalovaný subjekt. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania ponechal v zmysle § 224 ods. 4 O.s.p. na súd prvej inštancie.

3. Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzovala z ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. Namietala, že jej bola postupom prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu odňata možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za neodôvodnené a arbitrárne. Mala za to, že súdy nižšej inštancie sa podrobne nezaoberali dôvodmi na poskytnutie satisfakcie v zmysle § 13 ods. 2 OZ. Súdy mali podľa jej názoru skúmať aj existenciu príčinnej súvislosti medzi žalobcom tvrdeným neoprávneným zásahom a nemajetkovou ujmov, ktorá mala byť týmto zásahom spôsobená. Namietala, že súdy sa nezaoberali ňou vznesenými námietkami, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu neoprávneného zásahu žalovanou 2/ do jeho osobnostných práv a taktiež nepreukázal zníženie jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere, ktoré by odôvodňovali jeho nárok na náhradu ním uplatnenej nemajetkovej ujmy. Súdy podľa názoru dovolateľky neodôvodnili žalobcovi priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Dovolateľka ďalej vytýkala, že súdy nižšej inštancie nesprávne posúdili otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 2/, čo považovala za vadu v konaní. Zároveň namietala, že súdy nižšej inštancie vec nesprávne právne posúdili. Žiadala rozhodnutia súdov nižšej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Pôvodný žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a za ktorú koná jej zamestnanec s

právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledujúcich bodoch.

7. Keďže pôvodný žalobca v priebehu dovolacieho konania zomrel, najvyšší súd uznesením z 29. októbra 2018 sp.zn. 5 Cdo 14/2017 rozhodol, že v dovolacom konaní pokračuje na strane žalobcu s dedičmi pôvodného žalobcu JUDr. F. S., a to s 1/ N. S., 2/ Ing. V. F. a 3/ JUDr. F. S..

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p a dôvody prípustnosti dovolania proti uzneseniu vymedzoval § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

9. Dovolanie žalovanej 2/ proti rozsudku odvolacieho súdu nesmeruje proti rozsudku majúcemu znaky niektorého z rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalovanej 2/ teda v zmysle § 238 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

10. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z týchto väd vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.

11. Dovolaiteľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

12. Dovolaiteľka namietala, že konanie súdov nižšej inštancie je postihnuté vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

13. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

14. Žalovaná 2/ namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie je arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

15. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolaiteľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

16. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať

vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal vo veci náležité dokazovanie, dospel k správnymskutočným zisteniam a zodpovedal aj námietky žalovanej 2/ uvádzané v odvolaní, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku.

17. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje podrobné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (tak ako aj v posudzovanej veci), stačí, ak v odôvodnení rozhodnutia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky a námietky týkajúce sa skutkového a právneho posúdenia veci. Žalovaná v odvolaní zároveň neuviedla také skutočnosti, ktoré by zakladali existenciu v odvolaní uvedených odvolacích dôvodov. Dovolací súd v tejto súvislosti dodáva, že podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu i Ústavného súdu Slovenskej republiky nemusí odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Ďalej poznamenáva, že pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa nezaoberá správnosťou skutkových a právnych záverov v nich obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozsudku by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

18. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že neoprávneným odposluchom telefonických hovorov, ktorých účastníkom bol aj samotný žalobca, došlo k neoprávnenému zásahu do základného práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti, a to práva na ochranu súkromia, na základe čoho sú splnené podmienky na poskytnutie ochrany jeho práv v súlade s § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd považoval návrh žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za opodstatnený, pričom vzhľadom na všetky okolnosti prípadu považoval morálne zadosťučinenie za nepostačujúce, keď bolo podľa jeho názoru dôvodné priznať žalobcovi peňažné zadosťučinenie, pretože od doby odpočúvania telefonických hovorov žalobcu prešla dlhšia doba a vzhľadom na uplynutie tohto časového úseku iná forma zadosťučinenia ako peňažná už neprichádza do úvahy, keďže iný prostriedok nápravy smerujúci k odstráneniu závažného stavu už v danom čase nebol možný. Za osobitne významnú skutočnosť odôvodňujúcu priznanie peňažného zadosťučinenia považoval to, že nezákonného zásahu sa dopustili štátne orgány, ktoré majú byť garantom zákonnosti a princípov právneho štátu, pričom pre ne platí ústavný imperatív konať iba na základe ústavy a v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (článok 2 Ústavy SR). V danom prípade sa štátne orgány týmto ústavným imperatívom neriadili. Nezákonný zásah vyvolal u žalobcu pocit ohrozenia, neistoty a nedôvery voči inštitúciám štátu a nie je odstrániteľný uvedením do predošlého stavu. Výšku peňažného zadosťučinenia považoval za primeranú následku, ktorý nastal v osobnostnej sfére žalobcu. V súvislosti s výškou peňažného zadosťučinenia poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných veciach, v ktorých žalobcovia boli v obdobnom postavení

ako žalobca v tomto konaní, boli taktiež nezákonne odpočúvané ich telefonické rozhovory s JUDr. W. W. a bola im priznaná nemajetková ujma (rozsudok OS Čadca v konaní vedenom pod sp.zn. 6 C 83/2007, rozsudky OS Žilina v konaniach vedených pod sp.zn. 16 C 205/2008, 8 C 345/2007, 13 C 354/2007). Súd prvej inštancie zároveň dospel k záveru, že v súlade s názorom odvolacieho súdu je treba poskytnúť ochranu základným právam žalobcu aplikáciou ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a námietku premlčania vznesenú žalovanými 1/ a 2/ je potrebné posúdiť ako nemravnú.

19. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd odvolacie námietky žalovanej 2/ nepovažoval za spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, pričom k jednotlivým námietkam žalovanej 2/ dal odvolací súd odpoveď na stranách 6 až 8 rozhodnutia.

20. Tvrdenie dovolateľky, že súdy mali skúmať existenciu príčinnej súvislosti medzi žalobcom tvrdným neoprávneným zásahom a nemajetkovou ujmov, ktorá mala byť týmto zásahom spôsobená a že súdy nižšej inštancie sa podrobne nezaoberali dôvodmi na poskytnutie satisfakcie v zmysle § 13 ods. 2 OZ, dovolací súd považuje za irelevantné. Je zrejmé, že súdy nižšej inštancie sa zaoberali aj príčinnou súvislosťou medzi neoprávneným zásahom do práva žalobcu na súkromie a nemajetkovou ujmov, ktorá bola týmto zásahom spôsobená. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia (strana 7) uviedol, že sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že štát nelegitímny odpočúvaním zasiahol (aj) do základného práva žalobcu na jeho súkromie. Preto základ nároku žalobcu považoval za dôvodný podľa § 11 OZ. Za dôvodný považoval aj nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ, lebo následky nelegitímneho zásahu štátnych orgánov do základného práva žalobcu na súkromie už nebolo možné odstrániť, ani inak napraviť (reparovať). Odvolací súd sa vyjadril aj k námietke dovolateľky, že súdy neodôvodnili žalobcovi priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, pričom na zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že sa stotožnil aj s výškou tejto náhrady s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že v rovnakej výške boli priznané nemajetkové ujmy ďalším fyzickým osobám v obdobnom rozsahu nelegitímneho odpočúvania telefónnej linky JUDr. W. W.. Odvolací súd sa zároveň vyjadril aj k námietke dovolateľky, že súdy sa nezaoberali ňou vznesenými námietkami, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu neoprávneného zásahu žalovanou 2/ do jeho osobnostných práv a taktiež nepreukázal zníženie jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere, ktoré by odôvodňovali jeho nárok na náhradu ním uplatnenej nemajetkovej ujmy. Odvolací súd považoval za nepatričné námietky žalovanej 2/, že žalobca nepreukázal neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv, resp. že nepreukázal zníženie svojej dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, o čom svedčia závery uvedené v odôvodnení jeho rozhodnutia (na stranách 3 a 7). Odvolací súd sa zaoberal aj námietkou, že súdy nižšej inštancie nesprávne posúdili otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 2/. Odvolací súd (na strane 7 rozhodnutia) zdôraznil, že pôvodcom neoprávneného zásahu do základného práva žalobcu na súkromie je štát (Slovenská republika), ktorý žalobcovi zodpovedá podľa § 13 ods. 2, 3 OZ a § 21 OZ. Pokiaľ v predmetnom spore za štát konalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, tento orgán bol správne žalobcom označený za žalovaného.

21. Pokiaľ žalovaná 2/ mienila namietat, že k vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho záveru súdov nižšej inštancie v otázke jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, najvyšší súd už v rozhodnutí R 34/1993 vyslovil, že otázka tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej) je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti (aktívna, pasívna). Záver odvolacieho súdu o tom, či žalovaná je v konaní pasívne legítimovaná predstavuje otázku spadajúcu pod právne posúdenie veci. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladalo vadu zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

22. Dovolaťka v dovolaní ďalej namietala, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo

888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

23. Dovolateľka taktiež namietala, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdom však prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej 2/ nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

25. V dovolacom konaní úspešným žalobcom 1/ až 3/ najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo im žiadne trovy nevznikli.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.